

2021/2. Dönem Yeminli Mali Müşavirlik Sınavı
Harcama ve Servet Üzerinden Alınan Vergiler
15 Ağustos 2021 Pazar – 16.00 - 18.00 (2 Saat)

Uyarı : Cevaplama öncesi, sorularda eksik sayfa ya da basım hatası bulunup bulunmadığını kontrol ediniz ve gerektiğinde sınav görevlilerine başvurunuz. (Bu soru kağıdı 1 (bir) sayfadan oluşmaktadır)

SORULAR

SORU 1: Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliği'ne göre; Türkiye'de İkamet Etmeyenlere Özel Fatura ile Yapılan Satışlar (Bavul Ticareti) istisnası kapsamında,

- a) İstisna izin belgesi almak isteyenlere ilişkin şartları yazınız. **(4 Puan)**
- b) İstisna uygulamasının şartlarını yazınız. **(10 Puan)**
- c) İstisnaya ilişkin nakden ve mahsuben iadeyi kısaca açıklayınız. **(6 Puan)**

SORU 2: Aşağıdaki olayları Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliği çerçevesinde değerlendirdirerek yapılması gereken işlemleri açıklayınız.

a) Satıcı (A) firması, (7/10) oranında tevkifata tabi bir işlem için alıcı (B) firmasına, 2021/Nisan döneminde bu işle ilgili olarak 200.000 TL'lik fatura düzenlemiştir, faturada gösterilen $(200.000 \times 0,18 =)$ 36.000 TL KDV'nin $(36.000 \times 0,30 =)$ 10.800 TL'si (A) firmasına ödenmiş, $(36.000 \times 0,70 =)$ 25.200 TL'lik kısmı ise (B) firması tarafından tevkifata tabi tutularak sorumlu sıfatıyla beyan edilmiştir. Satıcı (A) firması, 2021/Mayıs döneminde bu işin bir kısmını tamamlayamadığından bedelde 40.000 TL'lik bir azalma meydana gelmiştir. **(8 Puan)**

b) (X), (Y) ve (Z) tarafından kurulan ve her birinin 1/3 hisse ile ortak olduğu (XYZ) Adı Ortaklı, ortaklı karar ile feshedilmek istenmektedir. Bu fesih işlemi sırasında (Z) sahip olduğu hisselerini (Y)'ye satmaktadır. Ortaklığa teslime konu edilen 150.000 TL değerindeki mallar (X) ve (Y) arasında paylaştırılmaktadır. Bu malların tabi olduğu katma değer vergisi oranı %18'dir. **(8 Puan)**

c) (A) seyahat acentesinin Nisan/2021 döneminde düzenlenen tur faaliyetleri nedeniyle elde ettiği bedellerin toplamı 100.000 TL'dir. Firmanın bu seyahat sırasında müşterileri için yurt dışından satın aldığı konaklama, yeme-içme, rehberlik gibi hizmetlere ait giderler 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'na uygun belgelerle tevsik edilmiştir. Bu tür giderler toplamı 50.000 TL, taşımacılığa ait bilet bedelleri toplamı ise 30.000 TL'dir. Katma değer vergisi oranı %18'dir. **(8 Puan)**

SORU 3: Özel Tüketim Vergisi (I) sayılı Liste Uygulama Genel Tebliği'ne göre; tevkifata tabi tutulan Özel Tüketim Vergisinin indirimini açıklayınız. **(20 Puan)**

SORU 4: 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu'na göre vergi ve cezada sorumluluk müessesini açıklayınız. **(18 Puan)**

SORU 5: 197 sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu'na göre,

- a) Mükellefiyetin başlangıcını, **(6 Puan)**
- b) Mükellefiyetin sona ermesini, **(4 Puan)**
- c) Verginin tarhi ve tebliğini **(8 Puan)** açıklayınız.



EGB S RGO /S

SINAV KOMİSYONU CEVAPLARI

Cevap 1 – Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliğine göre; Türkiye'de İkamet Etmeyenlere Özel Fatura ile Yapılan Satışlar (Bavul Ticareti) istisnası kapsamında,

a) Bağlı olduğu vergi dairesinden "Türkiye'de İkamet Etmeyenlere Özel Fatura ile Yapılacak Satışlara Ait KDV İhracat İstisnası İzin Belgesi" (İstisna İzin Belgesi) alan mükellefler, bu tür satışlarını KDV hesaplamadan yapar.

İstisna izin belgesi almak isteyenlerin;

- Gerçek usulde KDV mükellefi olması,
- Haklarında "olumsuz rapor" yazılmamış olması, gerekir.

b) İstisna izin belgesine sahip mükellefler, aşağıdaki şartların mevcudiyeti halinde KDV hesaplamadan işlem yapar.

1) Teslim, Türkiye'de ikamet etmeyen yabancı uyruklu alıcılaraya veya yurtdışında ikamet eden ve buna dair ilgili ülke resmi makamlarından alınmış ikamet tezkeresi veya bu mahiyette bir belgeye sahip olan Türk uyruklu alıcılaraya yapılmalıdır.

2) Satılan malların bedelleri toplamının 2.000 TL'nin üzerinde olması gereklidir. Bu toplama, aynı faturada gösterilen birden fazla mal çeşidine ait bedeller dahildir.

3) 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (I) sayılı listede yer alan mallar için bu kapsamda işlem yapılamaz.

4) Satın alınan malların, özel fatura tarihini izleyen ay başından itibaren üç ay içinde Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın uygun görüşü alınarak Maliye Bakanlığı'ncı belirlenen gümrük kapılarından yurtdışına çıkarılması ve bu malların gümrük bölgesinden çıkışını gösteren bu gümrük kapılarında onaylatılmış özel faturanın bir nüshasının çıkış tarihinden itibaren en geç bir ay içinde satıcıya intikal etmiş olması gereklidir.

c) Mahsuben İade: Mükelleflerin Türkiye'de ikamet etmeyenlere özel fatura ile yapılan satışlardan kaynaklanan mahsuben iade talepleri gerekli belgelerin ibraz edilmiş olmasının halinde miktarına bakılmaksızın vergi inceleme raporu, YMM raporu ve teminat aranmadan yerine getirilir.

Nakden İade: Mükelleflerin Türkiye'de ikamet etmeyenlere özel fatura ile yapılan satışlardan kaynaklanan ve 5.000 TL'yi aşmayan nakden iade talepleri vergi inceleme raporu, YMM raporu ve teminat aranmadan yerine getirilir. İade talebinin 5.000 TL'yi aşması halinde aşan kısmın iadesi vergi inceleme raporu veya YMM raporuna göre yerine getirilir. Teminat verilmesi halinde mükellefin iade talebi yerine getirilir ve teminat, vergi inceleme raporu veya YMM raporu sonucuna göre çözülür.

Cevap 2 –

a) Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliğine göre; malların kısmen iade edilmesi, hizmetin bir kısmının tamamlanmaması, malların ve hizmetin sözleşmede belirtilen evsafa uymaması ve benzeri nedenlerle tevkifata tabi işlem bedelinde sonradan bir azalma meydana gelmişse, azalma miktarı ile ilgili olarak düzeltme, işlem bedeli üzerinden hesaplanan verginin tevkifata tabi tutulmayan kısmı üzerinden gerçekleştirilir.

Satıcı (A) firması, (7/10) oranında tevkifata tabi bir işlem için alıcı (B) firmasına, 2021/Nisan döneminde bu işle ilgili olarak 200.000 TL'lik fatura düzenlemiştir, faturada gösterilen ($200.000 \times 0,18 =$) 36.000 TL KDV'nin ($36.000 \times 0,30 =$) 10.800 TL'si (A) firmasına ödenmiş, ($36.000 \times 0,70 =$) 25.200 TL'lik kısmı ise (B) firması tarafından tevkifata tabi tutularak sorumlu sıfatıyla beyan edilmiştir. Satıcı (A) firması, 2021/Mayıs döneminde bu işin bir kısmını tamamlayamadığından bedelde 40.000 TL'lik bir azalma meydana gelmiştir.

2021/Mayıs döneminde ortaya çıkan bu değişiklik nedeniyle tarafların karşılıklı düzeltme yapması gerekmektedir. Buna göre satıcı (A) firması, alıcı (B) firmasına 40.000 TL ile birlikte bu tutara ait ($40.000 \times 0,18 =$) 7.200 TL KDV'nin tevkifata tabi tutulmayan ($7.200 \times 0,30 =$) 2.160 TL'sini (toplam 42.160 TL) iade edecek, 2021/Nisan döneminde beyan ettiği 2.160 TL'yi 2021/Mayıs dönemine ait 1 No.lu KDV Beyannamesinde indirim konusu yapacaktır.

Alıcı (B) firması ise 2021/Nisan döneminde indirim konusu yaptığı 2.160 TL'yi, 2021/Mayıs döneminde 1 No.lu KDV Beyannamesi ile beyan edecektir. Alıcı (B) firmasının bu işlem nedeniyle tevkifata tabi tutarak beyan ettiği verginin, 40.000 TL'ye isabet eden kısmı olan ($7.200 \times 0,70 =$) 5.040 TL aynı zamanda indirim konusu yapılmış olduğundan, bir düzeltme işlemine konu olmayacağı.

b) Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliğine göre; hisse devri işlemleri adı ortaklığın sona ermesi sonucunu doğuruyor veya ortaklık, ortakların kararı ile feshediliyorsa, bu devir işlemlerine vergi uygulanması gereklidir. Vergi uygulaması aşağıdaki şekilde yapılır.

Ortaklardan biri veya birkaçının hisselerinin diğer ortak veya ortaklara devredilmesi suretiyle ortaklığın sona ermesi halinde; devralan ortak veya ortakların kendi hisseleri ile satın aldığı hisseler dikkate alınmaksızın, ortaklıkça, devralan ortak veya ortaklara teslim edilen toplam mal bedeli üzerinden KDV hesaplanır. Ortaklık tarafından düzenlenecek olan faturada ayrıca gösterilecek olan bu vergi, ilgili dönem işlemleri ile birlikte adı ortaklığın son beyannamesine dahil edilerek beyan edilir. Devralan ortak veya ortaklar tarafından ise genel hükümler çerçevesinde indirim konusu yapılabilir.

(X), (Y) ve (Z) tarafından kurulan ve her birinin 1/3 hisse ile ortak olduğu (XYZ) Adı OrtaklıĞı, ortaklık kararı ile feshedilmek istenmektedir. Bu fesih işlemi sırasında (Z) sahip olduğu hisselerini (Y)'ye satmaktadır. Ortaklıkta teslime konu edilen 150.000 TL değerindeki mallar (X) ve (Y) arasında paylaştırılmaktadır.

Bu durumda, adı ortaklıktan (X) adına 50.000 TL'lik, (Y) adına ise 100.000 TL'lik fatura kesilecek ve toplam $150.000 \times 0,18 = 27.000$ TL tutarında vergi hesaplanacak ve bu vergi adı ortaklığın son beyannamesine dahil edilecektir. (X) kendi şahsi işletmesinde 50.000 TL üzerinden hesaplanan 9.000 TL'yi, (Y) ise kendi şahsi işletmesinde 100.000 TL üzerinden hesaplanan 18.000 TL'yi indirim konusu yapabilecektir.

c) Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliğine göre; Türkiye'de yerleşik seyahat acentelerince organize edilerek yurt dışına düzenlenen turlara katılanlara, yurt dışında verilen yeme-içme, konaklama, ulaşım, rehberlik, gezi, sağlık vb. hizmetler yurt dışında verildiğinden ve yolcular bu hizmetlerden yurt dışında yararlandığından, bu hizmetler Türkiye'de ayrıca KDV'ye tabi tutulmaz. Ancak, tur organizasyonuna katılanlara yurt içinde verilen hizmetler KDV'ye tabidir.

Bu nedenle tur faaliyetiyle ilgili olarak yurt dışından satın alınan hizmet bedellerinin 213 sayılı Vergi Usul Kanunu çerçevesinde belgelenmesi koşuluyla, bu hizmetlere ait masraf ve belgelerde gösterilen tutarlara KDV uygulanmaz.

Seyahat acentesi tarafından müşterilere kesilecek faturada hizmet karşılığını teşkil eden tüm bedel gösterilir. Ancak, KDV yurt dışında verilen hizmet bedelleri düşüldükten sonra kalan tutar üzerinden hesaplanır.

(A) seyahat acentesinin Nisan/2021 döneminde düzenlediği tur faaliyetleri nedeniyle elde ettiği bedellerin toplamı 100.000 TL'dir. Firmanın bu seyahat sırasında müşterileri için yurt dışından satın aldığı konaklama, yeme-içme, rehberlik gibi hizmetlere ait giderler 213 sayılı Vergi Usul Kanununa uygun belgelerle tevsik edilmiştir. Bu tür giderler toplamı 50.000 TL, taşımacılığa ait bilet bedelleri toplamı ise 30.000 TL'dir. Bu işlemede,

$$50.000 + 30.000 = 80.000 \text{ TL KDV'ye tabi tutulmaz.}$$

$$100.000 - 80.000 = 20.000 \text{ TL üzerinden ise } 20.000 * \%18 = 3.600 \text{ TL KDV hesaplanır.}$$

Ancak bu şekilde işlem yapılabilmesi için firmanın müşterilerine keseceği faturalarda; yurt dışında yapılan masraf tutarını ve taşımacılık bedelini ayrı ayrı göstermesi, kalan bedel üzerinden vergi hesaplaması gereklidir.

Cevap 3 – Özel Tüketim Vergisi (I) sayılı Liste Uygulama Genel Tebliğine göre;

Tevkifata tabi tutulan ÖTV'nin beyanına ilişkin (6) numaralı ÖTV beyannamesinde, beyan edilen ÖTV'den herhangi bir surette indirim yapılmaz.

Ancak tevkifat uygulaması kapsamında satın alınan malların Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (I) sayılı listede yer alan başka bir malın imalinde kullanılmış olması halinde, vergi sorumlularınca beyan edilip ödenen ÖTV tutarı, yalnızca üretilen malın tesliminin yapıldığı vergilendirme döneminde, bu teslimlere ilişkin beyanı içeren (1) numaralı ÖTV beyannamesinde indirim konusu yapılabilir.

Dolayısıyla (6) numaralı ÖTV beyannamesinde beyan edilerek vergisi ödenen malların kısım kısım imalatta kullanılması halinde de imalatta kullanılan kısımların ödenen ÖTV'leri indirime konu edilebilir.

Ayrıca söz konusu uygulama kapsamında tevkif edilerek ödenen ÖTV tutarı, (1) numaralı ÖTV beyannamesinin “İstisnalar ve İndirimler” bölümünün “İndirimler (Aynı Listedeki Malın İmalatta Kullanılması)” kısmında beyan edilmek suretiyle indirilebilir.

Bu şekilde indirim konusu yapılabilecek azami ÖTV tutarı, tevkifat uygulaması kapsamında satın alınan malların girdi olarak kullanılması suretiyle üretilen malın teslimine ilişkin hesaplanan ÖTV tutarını geçemez.

İndirim konusu yapılamayan tutar ise tevkifatı yapan alıcı imalatçılar açısından ilgili mevzuat çerçevesinde gider veya maliyet unsuru olarak dikkate alınabilir.

Tevkifata tabi tutulan ancak beyan edilmeyen veya beyan edilmesine rağmen ödenmeyecek ÖTV de indirim konusu yapılamaz.

Bununla birlikte tevkifat uygulaması kapsamında olmayan mallar için alıcı imalatçılar tarafından tevkifat uygulanmak suretiyle beyan edilerek ödenen ÖTV'nin de indirim konusu yapılmayacağı tabiidir.

Cevap 4 – 488 sayılı Damga Vergisi Kanununun 24 üncü maddesine göre;

Vergiye tabi kağıtların Damga Vergisinin ödenmemesinden veya noksan ödenmesinden dolayı alınması lazımgelen vergi ve cezadan, mükelleflere rücu hakkı olmak üzere, kağıtları ibraz edenler sorumludur.

Birden fazla kişi tarafından imza edilen kağıtlara ait vergi ve cezanın tamamından imza edenler müteselsilen sorumludurlar. Bunlar arasında vergiden müstesna olanların bulunması Damga Vergisinin noksan ödenmesini gerektirmez.

Damga Vergisinden muaf kuruluşlarca kişilerin (1) sayılı tablo yer alan işlemleriyle ilgili olarak düzenlenen ve sadece bu kurumların imzasını taşıyan kağıtlara ait verginin tamamı kişiler tarafından ödenir. Ancak bu kağıtlara ait verginin hiç ödenmemesi veya noksan ödenmesi halinde vergi ve cezanın tamamından kişilerle birlikte kurumlar müteselsilen sorumludurlar.

22 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında bulunanlar (Makbuz karşılığı damga vergisi ödenmesine ilişkin olarak Maliye Bakanlığıca belirlenen mükellefler, kurum ve kuruluşlar) taraf oldukları işlemlere ilişkin kâğıtlara ait verginin beyan ve ödenmesinden sorumludurlar. Verginin ödenmemesi veya noksan ödenmesi durumunda vergi, ceza ve fer'ileri, vergi için diğer işlem taraflarına rücu hakkı olmak üzere, bu fikrada belirtilen kişilerden alınır.

Resmi daireler veya noterlerce düzenlenerek kişilere verilen veya dairede bırakılan ve Damga Vergisi hiç alınmayan veya noksan alınan kağıtların vergisi mükelleflere, cezası düzenleyenlere aittir. Vergi ve ceza, vergi için mükelleflere rücu hakkı olmak üzere, kağıtları düzenleyenlerden alınır.

Cevap 5 –

a) 197 sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanununun 7 inci maddesine göre, motorlu taşıtlar vergisi mükellefiyeti motorlu taşıtların trafik sicili ile Ulaştırma Bakanlığı tarafından tutulan sivil hava vasıtaları siciline kayıt ve tescili ile başlar.

Şu kadar ki mükellefiyet;

-Takvim yılının ilk altı ayı içinde yeni kayıt ve tescil edilen taşıtlarda kayıt ve tescilin yapıldığı takvim yılı başından, son altı ayı içinde yeni kayıt ve tescil edilen taşıtlarda ise, son altı aylık dönemin başından itibaren,

- Kayıt ve tescilli olup da devir ve temlik sebebiyle kayıt ve tescil yapılan taşıtlarda değişiklik, takvim yılının ilk altı ayında yapılmış ise takip eden son altı aylık dönemin başından; son altı ayında yapılmış ise takip eden takvim yılı başından itibaren,
nazara alınır.

b) 197 sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanununun 8 inci maddesine göre, motorlu taşıtların trafik sicili ile Ulaştırma Bakanlığı tarafından tutulan sivil hava vasıtaları siciline ait kayıtlarının silinmesi halinde, silinme takvim yılının ilk altı ayı içinde yapılmış ise ikinci altı aylık dönemin başından, ikinci altı aylık dönem içinde yapılmışsa takipeden takvim yılı başından itibaren mükellefiyet sona erer.

c) Motorlu taşıtlar vergisi, taşıtların kayıt ve tescilinin yapıldığı yerin vergi dairesi tarafından her yıl Ocak ayının başında yıllık olarak tahakkuk ettirilmiş sayılır.

Şu kadar ki, yıl içinde vergi miktarlarında bir değişiklik olması halinde, bu değişikliğe göre ödenecek vergi; değişiklik, takvim yılının ilk altı ayında yapılmış ise takip eden son altı aylık dönemin başında, son altı ayında yapılmış ise takip eden takvim yılı başında tahakkuk ettirilmiş sayılır.

Tahakkuk ettirilen vergi, ayrıca mükellefe tebliğ olunmaz ve vergi tahakkuk ettirilen günde tebliğ edilmiş sayılır.

Şu kadar ki, tahakkuk ettirilmesi gereken motorlu taşıtlar vergisinin eksik tahakkuk ettirilmesi veya hiç tahakkuk ettirilmemesi halinde, bu vergi ilgili vergi dairesi tarafından ikmalen tarh edilir.